

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/165/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118011631
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2118011631.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a Mgr. Kristíny Ferencziovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o osvedčení resp. neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 19.07.2022, sp. zn. 3PP/87/2018, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29.11.2022 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 194 odsek 1 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnuté uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona vyslovil, že odsúdený A. B. sa v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia, ktorá mu bola uložená uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 22.08.2018, sp. zn. 3PP/87/2018, v trvaní 3 (tri) roky neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) mesiacov a 29 (dvadsaťdeväť) dní, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 09.04.2015, sp. zn. 5T/25/2015, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 20.07.2017, sp. zn. 5T/25/2015, vykoná.

Okresný súd svoje uznesenie odôvodnil v rozsahu č.l. 59 spisu.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (fyzické napadnutie) a priestupku proti civilnej ochrane obyvateľstva (porušenie zákazu vychádzania). Okresný súd preto dospel k záveru, že odsúdený v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nevedol riadny život, preto po uplynutí skúšobnej doby rozhodol o neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody a že odsúdený zvyšok trestu odňatia slobody vykoná.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odsúdený sťažnosť prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Sabíny Šurinovej Barciovej (č.l. 71-72 spisu).

Prokurátor okresnej prokuratúry prítomný na verejnom zasadnutí sa vzdal práva na podanie sťažnosti (č.l. 58 spisu).

Odsúdený prostredníctvom svojej obhajkyne písomne odôvodnil podanú sťažnosť (č.l. 81-86 spisu), v ktorej odôvodnení namietal správnosť napadnutého uznesenia s poukazom na to, že u neho sú dané výnimočné okolnosti prípadu, na základe čoho mohol byť využitý inštitút podľa § 50 ods. 4 posledná veta písm. a), b) Trestného zákona, a teda ponechať mu podmienenečné odsúdenie v platnosti, hoci dal príčinu na nariadenie výkonu trestu a súčasne bolo možné ustanovenie probačného dohľadu, prípadne

primerane predĺženie skúšobnej doby. Výnimočné okolnosti odsúdený uviedol tie, že nespáchal žiaden trestný čin počas súdom určenej skúšobnej doby, nepožíval a ani nepožíva alkoholické nápoje a ani omamné, psychotropné látky. Jeho nesprávne konanie si plne uvedomuje a úprimne ľutuje svoje skutky. Vedie riadny a zodpovedný život, má prácu v Rakúsku, kde dochádza na týždňové turnusy a má zabezpečené bývanie v rodinnom dome v C., za ktorý platí riadne a včas nájomné.

Podľa názoru odsúdeného je postup súdu I. stupňa neprimerane prísny, keď voči nemu aplikoval § 50 ods. 4 Trestného zákona mechanicky a príliš formalisticky, čo odporuje princípom materiálneho právneho štátu. Ďalej namietal, že súd I. stupňa nevzal do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ktoré v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona umožňujú ponechať podmenečné odsúdenie v platnosti. Ak zákon umožňuje výnimku z určitého pravidla a súd túto výnimku neaplikuje, je podľa jeho názoru povinnosťou súdu v odôvodnení rozhodnutia uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody, prečo túto výnimku neaplikoval.

Ďalej odsúdený poukázal na skutočnosť, že súd I. stupňa rozhodol o jeho neosvedčení sa z dôvodu dvoch priestupkov. Poukazujúc na výpoveď svedka zastával názor, že pokarhanie uložené mu v priestupkovom konaní rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp. zn. OU-NR-OVVS2-2021/00830-016 zo dňa 24.02.2021, je jeho veľkou chybou, ktorú si už uvedomuje, že vstúpil do konfliktu medzi kamarátom a treťou osobou, ktorá ho bezdôvodne napadla, ale urobil tak s dobrým úmyslom, ukončiť konflikt slovne dohovorom, až keď ho pán D. fyzicky napadol, tak sa bránil, pričom mu stále snažil dohovoriť, aby prestal útočiť. Dôkazom, že išlo o priestupok nízkej závažnosti svedčí, že dostal pokarhanie, pričom dvom osobám, ktoré konflikt začali, bola uložená sankcia vo forme pokuty. Druhý priestupok zo dňa 05.02.2021 (porušenie zákazu vychádzania), za ktorý mu bolo uložené napomenutie dôvodil tým, že vždy raz za týždeň, po ceste domov z týždňovky v Rakúsku sa s kolegom zastavili v obchode na veľký nákup na celý týždeň, a v tomto prípade ich pristavila policajná hliadka s otázkou, kam idú, odpovedali, že na nákup do obchodu. Tým považoval vec za vybavenú, netušil, že taká pre neho banálna záležitosť – cesta na nákup potravín, čo bola aj výnimka zo zákazu vychádzania, mu skomplikuje život. Podľa jeho názoru mal preto súd I. stupňa prihliadnuť na okolnosti, za akých sa priestupkov dopustil a na ich nepatrnú závažnosť. Účel premeny trestu nie je podľa jeho názoru v tomto prípade splnený, nakoľko závažnosť priestupkov sa ani zďaleka nepribližuje záujmu spoločnosti, ktorý je chránený normami trestného práva. Práve naopak, odsúdený dôvodil, že sa zaradil do riadneho života, pracuje, slušne býva, nemá žiadne dlhy.

Záverom odsúdený namietal, zo strany prvostupňového súdu absentuje vykonanie akéhokoľvek dokazovania týkajúceho sa zisťovania osobných, príjmových, výdavkových a majetkových pomerov. Súd je povinný vždy zisťovať pomery, ale podľa jeho názoru nezisťoval vyžiadanim správ ani či je zamestnaný, aká je jeho poveseť v obci a podobne, a teda nezistil náležité skutkový stav.

Nakoľko sa odsúdený domnieval, že uznesenie bolo vydané na základe nesprávne vyhodnotených dôkazov a na základe neprihliadnutia na všetky okolnosti prípadu, navrhoval, aby bolo napadnuté uznesenie podľa § 190 ods. 1 Trestného poriadku zrušené, inak ak súd sťažnosti nevyhovie, aby ju predložil Krajskému súdu v Trnave ako nadriadenému orgánu, ktorému navrhoval, aby napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a Okresnému súdu Trnava uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť
b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného bola podaná v zákonom stanovenej lehote.

Preskúmaním napadnutého uznesenia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, krajský súd zistil nasledovné :

• uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 22.08.2018 sp. zn. 3PP/87/2018, právoplatným 22.08.2018, bol odsúdený A. B. podmenečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu uložený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 08.06.2015 sp. zn. 5T/25/2015 v trvaní jeden rok a osem

mesiacov nepodmienečne so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, bola mu určená skúšobná doba v trvaní tri roky a zároveň mu uložil povinnosť spočívajúcu zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie;

- skúšobná doba začala plynúť od 22.08.2018 do 22.08.2022;
- z registra trestov odsúdeného (č.l. 42 spisu) vyplýva, že sa počas skúšobnej doby nedopustil žiadneho trestného činu;
- z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov (č.l. 43-45 spisu) vyplýva, že odsúdený sa počas skúšobnej doby dopustil dvoch priestupkov, konkrétne dňa 27.09.2020 priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a dňa 05.02.2021 priestupku proti civilnej ochrane obyvateľstva, v oboch prípadoch mu bolo uložené pokarhanie.

Zo zápisnice z verejného zasadnutia (č.l. 57 spisu) vyplýva, že okresný súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, a to v neprítomnosti odsúdeného, pričom na takýto postup boli v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku splnené zákonné podmienky, nakoľko dňa 17.06.2022 bolo odsúdenému riadne a včas doručené upovedomenie o verejnom zasadnutí, v ktorom bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti a odsúdený sa bez ospravedlnenia nedostavil. Následne okresný súd prečítal podľa § 295 ods. 2 v spojení s § 269 Trestného poriadku listinné dôkazy, konkrétne uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 22.08.2018, sp. zn. 3PP/87/2018, odpis registra trestov, odpoveď na lustráciu v systéme Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, odpoveď na lustráciu v rezorte Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a odpoveď na lustráciu v Centrálnej evidencii deliktov a priestupkov. Na základe takto vykonaného dokazovania potom súd prvého stupňa na verejnom zasadnutí aj rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku, súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť.

Úlohou súdu ako aj ostatných orgánov činných v trestnom konaní je nielen „zistiť“ skutkový stav veci, ale tento náležite zistiť. Aby táto podmienka zákona mohla byť naplnená v každom štádiu konania, treba vykonať toľko a takých dôkazov, z ktorých pri postupe v intenciách § 2 ods. 10 Trestného poriadku vyplynie skutkový stav zistený v rozsahu a kvalite nevyhnutnom na rozhodnutie (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7 To 3/2001).

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu a napadnutého uznesenia zistil, že v danom prípade okresný súd nepostupoval v intenciách vyššie uvedených procesných pravidiel, pričom pochybil najmä v nedôslednom dokazovaní, ktoré v rámci verejného zasadnutia vykonal, keď si nevytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie v otázke osvedčenia, resp. neosvedčenia odsúdeného po uplynutí skúšobnej doby podmiennečného prepustenia.

Krajský súd je toho názoru, že prvostupňový súd mal počas verejného zasadnutia nie len oboznámiť prítomné osoby s vyššie uvedenými listinami, ale najmä dopytom v Sociálnej poisťovni a na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny zistiť relevantné skutočnosti (vzhľadom na uloženú povinnosť odsúdeného spočívajúcu zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie), ktoré sú potrebné pre ustálenie skutkových záverov o správaní sa odsúdeného v skúšobnej dobe.

Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona, ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

K tomu krajský súd len dodáva, že súd pri posudzovaní skutočnosti, či sa odsúdený v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia osvedčil alebo neosvedčil, skúma správanie odsúdeného počas trvania celej skúšobnej doby. Predovšetkým súd skúma, či odsúdený naplnil dve podmienky, a to vedenie

riadneho života v skúšobnej dobe a plnenie uložených primeraných obmedzení a povinností v skúšobnej dobe.

Jedným zo základných znakov riadneho života človeka je dodržiavanie právneho poriadku. Ak odsúdený v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia závažným spôsobom poruší právne normy, najmä tým, že spácha úmyselný trestný čin, svedčí to spravidla o tom, že podmienené prepustenie nespĺnilo svoj cieľ, že sa odsúdený neosvedčil v skúšobnej dobe, a preto zvyšok trestu vykoná.

Zákon nevyklučuje, aby súd rozhodol o nariadení zvyšku trestu u odsúdeného aj vtedy, ak sa odsúdený v skúšobnej dobe dopustil priestupku, za ktorý bol právoplatne postihnutý. Bude tomu spravidla tak vtedy, ak odsúdený v skúšobnej dobe spáchal viac priestupkov obdobného charakteru ako je trestný čin, za ktorý mu bol pôvodne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Pri rozhodovaní o osvedčení sa alebo neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody musí súd skúmať závažnosť takéhoto protiprávneho konania a jeho okolností. Rozhodujúca je materiálna stránka priestupku a nie jeho právne (formálne) posúdenie správnym orgánom.

Prvostupňový súd síce správne poukázal na to, že odsúdený sa v čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a priestupku proti civilnej ochrane obyvateľstva (v oboch prípadoch mu bolo uložené pokarhanie), teda priestupkov iného charakteru ako bola trestná činnosť, za ktorú bol právoplatne odsúdený v predmetnej trestnej veci. Podľa názoru krajského súdu závažnosť týchto činov a ich okolností nesvedčia o tom, že podmienené odsúdenie nespĺnilo svoj účel. Charakter priestupkov nie je v takej obsahovej spojitosti s charakterom trestného činu, za ktorý mu bol podmienený trest odňatia slobody uložený, aby im bolo možné pripísať takú váhu, že sú rozhodujúcim pre záver, že nevedol riadny život.

U odsúdeného bolo taktiež potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že mu bola uložená uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 22.08.2018 sp. zn. 3PP/87/2018, okrem iného aj povinnosť spočívajúca zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie, no prvostupňový súd sa bližšie touto skutočnosťou nezaoberal, preto v tomto smere súd prvého stupňa nepostupoval pri vydaní napadnutého uznesenia v súlade so zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, má krajský súd za to, že prvostupňový súd mal v rámci konania dôslednejšie skúmať charakter a okolnosti priestupkov, ktorých sa odsúdený dopustil v priebehu skúšobnej doby, ďalej mal preskúmať plnenie povinnosti odsúdeného spočívajúcej zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie a to najmä dopytom v Sociálnej poisťovni a na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ohľadom jeho osoby, prípadne od zamestnávateľa, a až následne, po takto vykonanom úplnom dokazovaní a dôslednom vyhodnotení zistených skutočností jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, mohol okresný súd zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

Záverom krajský súd len dodáva, že neušlo jeho pozornosti, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia formálne pochybil, keď nesprávne vymedzil skúšobnú dobu podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, ktorá začala plynúť podmieneným prepustením odsúdeného, t. j. dňom 22.08.2018. Tieto určité znaky nekoncentrovanosti prvostupňového súdu nemajú žiadny výrazný vplyv na práva odsúdeného, ale nakoľko sa jedná len o písársku chybu, krajský súd ju v rámci svojho uznesenia napravil.

Keďže v danom prípade neprichádza do úvahy zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, nakoľko tomu bráni ustanovenie § 68 ods. 4 Trestného zákona, senát krajského súdu na základe sťažnosti odsúdeného podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.